

SPRAWOZDANIA

KAMILA FOLLPRECHT

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI TOWARZYSTWA MIŁOŚNIKÓW HISTORII I ZABYTEKÓW KRAKOWA W OKRESIE OD KWIETNIA 2018 DO MARCA 2019 ROKU

Drugiego listopada 2018 roku zakończyła się w dziejach Towarzystwa epoka, której filarem był wieloletni (1980–2015) Prezes Profesor Jerzy Wyrozumski. Pożegnaliśmy Pana Profesora w piątek 9 listopada 2018 roku w kolegiacie św. Anny i w nowej Alei Zasłużonych w wojskowej części cmentarza Rakowickiego.

Kolejny rok działalności Towarzystwa na rzecz miasta Krakowa i jego mieszkańców rozpoczął się Walnym Zgromadzeniem w dniu 10 kwietnia 2018 roku, kiedy to prof. dr hab. Andrzej Chwalba otrzymał Nagrodę im. Klemensa Bąkowskiego, a prof. dr hab. Michał Baczkowski wygłosił wykład „Rok 1918 – upadek władzy zaborczej”.

Przewodniczącym Walnego Zgromadzenia został dr hab. prof. UP Łukasz Tomasz Sroka. W trakcie obrad wypełniono statutowy obowiązek wyboru jednej trzeciej członków Wydziału i uzupełnienia jego składu, a także wyboru Komisji Kontrolującej, ustępującej corocznie w pełnym składzie. Ukonstytuowanie się Wydziału, Komitetów i Komisji nastąpiło na posiedzeniach w dniach 12 kwietnia oraz 17 maja i 20 września 2018 roku. Jednomyślnie, w głosowaniu jawnym prezesem Towarzystwa ponownie został wybrany prof. dr hab. Jacek Purchla, wiceprezesami – mgr Michał Niezabitowski i prof. dr hab. Zdzisław Noga, skarbnikiem – Andrzej Fischer, sekretarzem – dr Kamila Follprecht. Wydział zaakceptował wybranych przewodniczących Komitetów i Komisji: Komitet Opieki nad Kopcem Józefa Piłsudskiego – dr Jerzy Bukowski, Komitet Opieki nad Zabytkami Kultury Żydowskiej – dr hab. Leszek Hońdo, Komisja Konserwatorska – dr Zbigniew Beiersdorf, Komisja ds. Młodzieży – dr Marcin Gadocha, Komisja Odczytowa – prof. dr hab. Ewa Przyboś, Komisja Wydawnicza – prof. dr hab. Zdzisław Noga. Przewodniczącą Komisji Kontrolującej została mgr Bar-

bara Biel. Funkcję rzecznika prasowego Towarzystwa powierzono mgr. Konradowi Myślikowi.

W okresie sprawozdawczym odbyło się, zgodnie z zapisami statutu, dziesięć posiedzeń Wydziału (w 2018: 12 IV, 17 V, 28 VI, 20 IX, 18 X, 29 XI, 20 XII; w 2019: 17 I, 28 II, 28 III). Głównymi zagadnieniami omawianymi podczas posiedzeń były:

- sprawy bieżące dotyczące administrowania kamienicą przy ul. św. Jana 12;
- działalność Komitetów i Komisji;
- publikacje wydawane przez Towarzystwo;
- problemy związane z ochroną dóbr kultury Krakowa;
- tematyka i organizacja dorocznej sesji naukowej;
- Nagroda im. Klemensa Bąkowskiego przyznawana przez Towarzystwo.

Wydział w miarę możliwości realizował zalecenia Komisji Kontrolującej, przyjęte podczas Walnego Zgromadzenia. W ramach działalności statutowej popularyzowano wiedzę o Krakowie i o Towarzystwie poprzez zorganizowanie corocznej sesji naukowej „Kraków w dziejach narodu”, publikowanie kolejnych tomów wydawnictw, cotygodniowe wtorkowe odczyty oraz uczestnictwo w wydarzeniach związanych z życiem Krakowa i jego mieszkańców. W związku ze zmianą najemcy lokalu na parterze kamienicy przy ul. św. Jana 12 dokonano weryfikacji zapisów umowy i zwiększono kwotę czynszu dla nowych najemców. W ramach przygotowań do planowanego remontu konserwatorskiego pierwszego piętra naszej kamienicy uzyskaliśmy ze SKOZK-u środki finansowe na realizację projektu, którego wykonawcą jest firma PKZ „Arkona”.

W ślad za wnioskiem przyjętym podczas Walnego Zgromadzenia dr Jerzy Bukowski, przewodniczący Komitetu Opieki nad Kopcem Józefa Pił-

1. Profesora Jerzego Wyrozumskiego żegnali tłumnie zgromadzeni współpracownicy, uczniowie i przyjaciele, 9 XI 2018. Fot. Andrzej Banaś / Polska Press

2. Profesor Andrzej Chwalba laureatem Nagrody im. Klemensa Bąkowskiego za rok 2018. Fot. Andrzej Janikowski

sudskiego, na posiedzeniach Wydziału przedstawiał wydarzenia związane z odzyskiwaniem przez Gminę Miasta Krakowa Domu im. Józefa Piłsudskiego.

W okresie sprawozdawczym przyjęto 26 nowych członków, zmarło 5 osób – w dniu Walnego Zgromadzenia Towarzystwo liczyło 333 członków.

Dział uaktualniana na bieżąco strona domowa Towarzystwa oraz osobna strona „Rocznika Krakowskiego”. W ramach współpracy z Wojewódzką Biblioteką Publiczną w Małopolskiej Bibliotece Cyfrowej dostępne są dawne publikacje Towarzystwa, których nakład został wyczerpany. „Rocznik Krakowski” w wykazie czasopism naukowych prowadzonym przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego utrzymał uzyskane osiem punktów.

W dniu 21 kwietnia 2018 roku Towarzystwo zorganizowało – wspólnie z Muzeum Historycznym Miasta Krakowa (od 2019: Muzeum Krakowa) – 38. sesję naukową „Krakowianie w Drugiej Rzeczypospolitej”, miejscem obrad tradycyjnie był Pałac pod Krzysztofory. Dziewięć referatów wygłoszonych podczas konferencji wywołało interesującą dyskusję:

– Janusz Mierzwa: Politycy z Krakowa w Drugiej Rzeczypospolitej

3. Inauguracja sesji naukowej „Krakowianie w Drugiej Rzeczypospolitej”, 21 IV 2018. Fot. Andrzej Janikowski

- Mariusz Wołos: *Wojskowi z Krakowa w Drugiej Rzeczypospolitej*
- Krzysztof Kloc: *Dyplomaci pod Wawelem. Wpływ Krakowa na dyplomację w Drugiej Rzeczypospolitej*
- ks. Jacek Urban: *Duchowieństwo krakowskie w Drugiej Rzeczypospolitej*
- Łukasz T. Sroka: *Żydzi krakowscy w Drugiej Rzeczypospolitej*
- Przemysław M. Żukowski: *Uczni krakowscy w Drugiej Rzeczypospolitej*
- Kamil Stasiak: *Kraków jako zaplecze intelektualno-administracyjne dla Górnego Śląska i Śląska Cieszyńskiego*
- Anna Król: *Kraków jako centrum życia artystycznego Drugiej Rzeczypospolitej*
- Andrzej M. Kucharski: *Wkład techników krakowskich w budowę Drugiej Rzeczypospolitej*

Trwają prace redakcyjne nad kolejnymi tomami wydawnictw, natomiast w okresie sprawozdawczym nakładem Towarzystwa ukazały się:

- 84. tom „Rocznika Krakowskiego”,
- materiały z sesji naukowej z 2017 roku: *Reformacja w Krakowie (XVI–XVII wiek)*,

- 164. tom serii Biblioteka Krakowska: Monika Andrasz-Mrożek, *Magistrat Miasta Krakowa 1866–1914. Ustrój, kadra i mechanizmy zarządzania miastem*,
- 4. tom serii Cracovienses Fontes Minores: *Regesta mercatoria. Rachunki kupców krakowskich z lat 1401–1510*, wyd. Agnieszka Bartoszewicz i Marcin Starzyński.

Towarzystwo było współwydawcą (z Instytutem Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie) książki *Prezydent Juliusz Leo i Kraków jego czasów*, pod red. Zdzisława Nogi.

Towarzystwo zostało uhonorowane Medalem Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego za wieloletnią pomoc i współpracę. Po raz kolejny prowadzona była, zorganizowana wspólnie z Kolem Grodzkim PTTK, akcja „Zdobywamy odznakę przyjaciela Krakowa”, w ramach której wygłoszono dwanaście wykładów (styczeń – marzec 2019):

1. Marcin Starzyński: Kraków do schyłku wieków średnich
2. Zdzisław Noga: Kraków w okresie świetności (XV w. – poł. XVII w.)
3. Konrad Myślik: Sieć wodna Krakowa – urządzenia wodne
4. Marcin Gadocha: Kraków w 2. połowie XVII wieku i w wieku XVIII
5. Waldemar Komorowski: Domy Starego Krakowa. O kamienicach i pałacach w czasach staropolskich
6. Jerzy Bukowski: Kopiec Józefa Piłsudskiego – Polska Mogiła Mogił
7. Michał Baczkowski: Kraków w XIX wieku
8. Jacek Purchla: Kraków na przełomie XIX i XX wieku
9. Andrzej Chwalba: Kraków w okresie międzywojennym i w czasie II wojny światowej
10. Andrzej Chwalba: Kraków w czasach PRL-u
11. Stanisław Dziedzic: Kraków współczesny
12. Bogusław Krasnowolski: Krakowski Kaziemierz

Z inicjatywy członka Towarzystwa Ryszarda Górniaka mieszkańcy Krakowa mszą św. w kościele Świętej Barbary uczcili 500. rocznicę królewskich zaślubin Bony Sforzy z Zygmuntem I Starym (18 kwietnia 2018 r.).

Towarzystwo objęło patronatem XV Międzyszkolny Konkurs Pięknego Słowa „Mój Kraków”, zorganizowany przez Szkołę Podstawową z Oddziałami Sportowymi nr 5 im. Polskich Olimpijczyków w Krakowie, oraz konkurs „Patroni krakowskich ulic”, przygotowany już po raz kolejny przez Radę i Zarząd Dzielnicy III Prądnik Czerwony.

Przed dniem Wszystkich Świętych groby spoczywających na cmentarzu Rakowickim zasłużonych członków Wydziału zostały uprzątnięte, zapalono też na nich znicze ze znakiem Towarzystwa.

Towarzystwo od 1990 roku należy do międzynarodowej federacji stowarzyszeń Europa Nostra, która propaguje ochronę dziedzictwa kulturowego i środowiska naturalnego Europy. Prof. dr hab. Jacek Purchla, wieloletni członek Rady Europa Nostra, w 2018 roku został wybrany wiceprezydentem federacji.

Członkowie Towarzystwa aktywnie uczestniczyli w pracach instytucji i organizacji naukowych i kulturalnych o zasięgu regionalnym, ogólnopolskim, a także europejskim i światowym, takich jak:

- Jury Konkursu Szopek Krakowskich (mgr Olga Dyba);
- Kasa im. Józefa Mianowskiego – Fundacja Popierania Nauki (prof. dr hab. Jerzy Wyrozumski – przewodniczący Rady Naukowej);
- Komisja Dyscyplinarna I Instancji przy Ministrze Nauki i Szkolnictwa Wyższego (dr hab. prof. UJ Piotr Dobosz);
- Komisja Historii Sztuki Polskiej Akademii Umiejętności (mgr Krzysztof Czyżewski, dr Waldemar Komorowski, prof. dr hab. Jacek Purchla);
- Komitet Kopca Kościuszki w Krakowie (dr hab. prof. nzw. Mieczysław Rokosz – prezes, dr hab. prof. UJ Piotr Dobosz – skarbnik, dr Zbigniew Beiersdorf, mgr Piotr Hapanowicz, mgr Michał Koziół, mgr Konrad Myślik, mgr Michał Niezabitowski, ks. prof. dr hab. Jacek Urban);
- Kommission für die Geschichte der Deutschen in Polen e.V. (prof. dr hab. Zdzisław Noga);
- Konfederacja na rzecz Przyszłości Krakowa – Cracovia Urbs Europaea (dr Zbigniew Beiersdorf);
- Międzynarodowa Komisja Historii Miast – Commission International pour l’Histoire des Villes (prof. dr hab. Zdzisław Noga);
- Obywatelski Komitet Ratowania Krakowa – kwesta na cmentarzu Rakowickim (Stanisław Jacek Kołodziejczyk, mgr Konrad Myślik);
- Polska Akademia Nauk (dr hab. prof. UJ Piotr Dobosz – Sekretarz Naukowy Komisji Nauk Prawnych; prof. dr hab. Ewa Przyboś);
- Polska Akademia Umiejętności (prof. dr hab. Jerzy Wyrozumski – delegat Walnego Zgromadzenia do Zarządu PAU, dr hab. prof. UJ Piotr Dobosz, prof. dr hab. Jacek Purchla);
- Polski Komitet ds. UNESCO (prof. dr hab. Jacek Purchla – przewodniczący);
- Polski Komitet Narodowy Międzynarodowej Rady Ochrony Zabytków ICOMOS (dr hab. prof. UJ Piotr Dobosz – członek Komisji Rewizyjnej, dr Zbigniew Beiersdorf, dr hab. prof. UP JPII Bogusław Krasnowolski, prof. dr hab. Jacek Purchla);
- Polski Związek Filatelistów i Małopolski Okręg Polskiego Związku Filatelistów (dr inż. Jerzy Duda – wiceprzewodniczący);

- Polskie Towarzystwo Heraldyczne (prof. dr hab. Zdzisław Noga, dr hab. prof. nzw. Mieczysław Rokosz);
- Polskie Towarzystwo Historyczne (prof. dr hab. Zdzisław Noga – członek Zarządu Głównego, dr hab. prof. nzw. Mieczysław Rokosz);
- Polskie Towarzystwo Ludoznawcze (mgr Olga Dyba);
- Rada Europa Nostra (prof. dr hab. Jacek Purchla – wiceprezydent);
- Rada Kuratorów Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu (prof. dr hab. Jerzy Wyrozumski);
- Rada ds. Muzeów i Miejsc Pamięci przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego (mgr Michał Niezabitowski);
- Rada Ochrony Zabytków przy Ministrze Kultury i Dziedzictwa Narodowego (dr hab. prof. UJ Piotr Dobosz);
- Rada Programowa czasopisma „Klio. Czasopismo Poświęcone Dziejom Polski i Powszechnym” (prof. dr hab. Zdzisław Noga);
- Rada Programowa Radia Kraków (mgr Konrad Myślik – wiceprzewodniczący);
- Rady Muzealne: Zamku Królewskiego na Wawelu (prof. dr hab. Jerzy Wyrozumski – przewodniczący, prof. dr hab. Jacek Purchla – wiceprzewodniczący, mgr Michał Niezabitowski); Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie (prof. dr hab. Jacek Purchla); Muzeum Historycznego Miasta Krakowa (prof. dr hab. Jacek Purchla – przewodniczący, dr hab. prof. nzw. Mieczysław Rokosz, prof. dr hab. Jerzy Wyrozumski); Muzeum Inżynierii Miejskiej (dr inż. Jerzy Duda – przewodniczący); Muzeum Politechniki Krakowskiej (prof. dr hab. Zdzisław Noga); Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej „Manggha” (prof. dr hab. Jacek Purchla – przewodniczący, mgr Michał Niezabitowski); Muzeum Żup Krakowskich (prof. dr hab. Jacek Purchla – przewodniczący, dr Zbigniew Beiersdorf); Muzeum Lotnictwa Polskiego (mgr Michał Niezabitowski); Muzeum w Chrzanowie im. Ireny i Mieczysława Mazarakich (dr hab. prof. UP JPII Bogusław Krasnowolski – przewodniczący); Muzeum im. prof. Stanisława Fischera w Bochni (dr hab. prof. nzw. Mieczysław Rokosz); Muzeum Okręgowe w Tarnowie (mgr Michał Niezabitowski – przewodniczący); Muzeum Śląska Opolskiego (mgr Michał Niezabitowski – wiceprzewodniczący); Muzeum Okręgowe w Bydgoszczy (mgr Michał Niezabitowski – wiceprzewodni-

czący); Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku (mgr Michał Niezabitowski); Muzeum Śląskie w Katowicach (mgr Michał Niezabitowski);

- Rady Naukowe: Polska Misja Historyczna przy Uniwersytecie Juliusza Maksymiliana w Würzburgu (prof. dr hab. Zdzisław Noga); Friedrich-Christian-Lesser-Kollegs für Ostmitteleuropa w Jenie (prof. dr hab. Zdzisław Noga); Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk (prof. dr hab. Zdzisław Noga);
- Społeczny Komitet Odnowy Zabytków Krakowa – Prezydium oraz komisje problemowe (m.in. dr Zbigniew Beiersdorf, dr hab. prof. UJ Piotr Dobosz, dr Waldemar Komorowski, mgr Michał Kozioł, dr hab. prof. UP JPII Bogusław Krasnowolski, mgr Michał Niezabitowski, prof. dr hab. Zdzisław Noga, prof. dr hab. Jacek Purchla, dr hab. prof. nzw. Mieczysław Rokosz, ks. prof. dr hab. Jacek Urban, prof. dr hab. Jerzy Wyrozumski);
- Stowarzyszenie Badań nad Źródłami i Funkcjami Prawa FONTES (dr hab. prof. UJ Piotr Dobosz – skarbnik);
- Stowarzyszenie Muzealników Polskich (mgr Michał Niezabitowski – prezes);
- Wojewódzka Rada Ochrony Zabytków (prof. dr hab. Jacek Purchla – przewodniczący, dr Zbigniew Beiersdorf, prof. dr hab. Jerzy Wyrozumski);
- Wojewódzki Komitet Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa (dr Jerzy Bukowski, prof. dr hab. Jerzy Wyrozumski);
- Zespół Historii Miast przy Komitecie Nauk Historycznych Polskiej Akademii Nauk (prof. dr hab. Zdzisław Noga).

Działalność Komitetów i Komisji wchodzących w skład Towarzystwa:

Komitet Opieki nad Kopcem Józefa Piłsudskiego – zob. Sprawozdanie z działalności Komitetu.

Komitet Opieki nad Zabytkami Kultury Żydowskiej kontynuował przedsięwzięcia mające na celu popularyzację i ochronę krakowskich zabytków żydowskich oraz upowszechnienie wiedzy o życiu i działalności krakowskich Żydów. Od kilku lat Komitet, w porozumieniu z Gminą Wyznaniową Żydowską w Krakowie, jest konsultantem renowacji nagrobków na żydowskich cmentarzach przy ulicy Miodowej i Szerokiej (wybór nagrobków do konserwacji, opiniowanie jakości wykonanych prac). Przygotowywany jest program spacerów z przewod-

nikiem po Kazimierzu, prezentujących wybrane zabytki kultury żydowskiej (cmentarze, synagogi i budynki gminy).

Komisja Konserwatorska zajmowała się kwestiami związanymi z ochroną zabytków i krajobrazu kulturowego Krakowa, a problemy te stanowiły niejednokrotnie przedmiot dyskusji na posiedzeniach Wydziału. Ich efektem były podejmowane przez Towarzystwo interwencje i wydawane opinie. Omawiano m.in.:

- funkcjonowanie na terenie centrum Krakowa kolejki turystycznej w formie smoka wawelskiego,
- projekt zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Krakowa”,
- przebudowę linii kolejowej przy ul. Blich w rejonie kościoła Świętego Mikołaja,
- planowany nowy budynek w narożniku ulic Podzamcze i Straszewskiego (panorama Wawelu),
- sprawę tablicy „Rynek Mały” na Małym Rynku,
- koncepcję miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Wesoła – rejon ulicy Mikołaja Kopernika” (zabytkowe budynki szpitalne),
- „Skansen Kraków” (zabezpieczenie istniejącej dawnej drewnianej zabudowy obszarów wiejskich, będących obecnie częścią miasta),
- „Magazyn Kraków” (zabezpieczenie dawnego wyposażenia wnętrz),
- odnowioną fasadę Pałacu Biskupiego z „oknem papieskim”,
- projekt nowej ekspozycji w Muzeum Czartoryskich (po remoncie).

Komisja ds. Młodzieży zorganizowała we współpracy z Muzeum Historycznym Miasta Krakowa kolejny kurs „Dzieje i dziedzictwo kulturowe Krakowa” dla gimnazjalistów i licealistów. W semestrze wiosennym w ramach bloku tematycznego „Kraków na drodze ku Niepodległości. Postacie” odbyło się siedem spotkań, w których uczestniczyło 207 osób:

1. Józef Piłsudski (Janusz T. Nowak, Muzeum Historyczne Miasta Krakowa),
2. Antoni Stawarz (Krzysztof Kloc, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie),
3. Gen. Zygmunt Zieliński (Piotr Hapanowicz, Muzeum Historyczne Miasta Krakowa),
4. Płk. Władysław Belina Prażmowski (Kamil Stasiak, Muzeum Historyczne Miasta Krakowa),

5. Gen. Stanisław Rostworowski (Tomasz Graff, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie),

6. Karol Wojtyła (Agnieszka Chłosta-Sikorska, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie),

7. Stanisław Pyjas (Filip Musiał, Instytut Pamięci Narodowej).

W semestrze jesienno-zimowym w ramach tego kursu w nowym bloku tematycznym „Dzieje Krakowa” odbyło się dziewięć spotkań, w których uczestniczyło 287 osób:

1. Kraków przedlokacyjny (Jerzy Rajman, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie),

2. Lokacja Krakowa (Dorota Żurek, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie),

3. Kazimierz wielokulturowy (Marcin Starzyński, Uniwersytet Jagielloński),

4. Akademia Krakowska w średniowieczu (Wiktor Szymborski, Uniwersytet Jagielloński),

5. Złoty wiek Krakowa (Zdzisław Noga, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie),

6. Upadek miasta – przełom XVII/XVIII (Piotr Hapanowicz, Muzeum Historyczne Miasta Krakowa),

7. Kraków w czasie konfederacji barskiej (Marcin Gadocha, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie),

8. Insurekcja kościuszkowska 1794 r. w Krakowie (Piotr Hapanowicz, Muzeum Historyczne Miasta Krakowa),

9. Polski Piemont – Kraków w XIX wieku (Konrad Meus, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie).

Także we współpracy z Muzeum Historycznym Miasta Krakowa zorganizowano kurs „Vademecum młodego miłośnika Krakowa” dla uczniów klas IV–VI szkół podstawowych. W semestrze wiosennym w bloku tematycznym „Kraków na drodze ku Niepodległości. Miejsca” odbyło się sześć spotkań, w których wzięło udział 318 osób:

1. Oleandry (Janusz T. Nowak, Muzeum Historyczne Miasta Krakowa),

2. Odwach krakowski (Janusz T. Nowak, Muzeum Historyczne Miasta Krakowa),

3. Kopiec Piłsudskiego (Jerzy Bukowski, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie),

4. Dom Śląski (Grzegorz Jeżowski, Muzeum Historyczne Miasta Krakowa),

5. Arka Pana (Agnieszka Słaby, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie),

6. Błonie Krakowskie (Agnieszka Chłosta-Sikorska, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie).

W jesiennej edycji kursu w ramach nowego tematu „Święci i błogosławieni Krakowa” organizo-

wano dziewięć zajęć, w których uczestniczyły 63 osoby:

1. Św. Stanisław ze Szczepanowa (Tomasz Graff, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie),
2. Bł. Wincenty Kadłubek (Dorota Żurek, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie),
3. Św. Jacek Odrowąż (Jacek Zinkiewicz, Muzeum Historyczne Miasta Krakowa),
4. Bł. Bronisława (Piotr Hapanowicz, Muzeum Historyczne Miasta Krakowa),
5. Św. Jadwiga Andegaweńska – król Polski (Wiktor Szymborski, Uniwersytet Jagielloński),
6. Św. Stanisław Kazimierczyk (Piotr Hapanowicz, Muzeum Historyczne Miasta Krakowa),
7. Św. Kazimierz Jagiellończyk – królewicz (Marcin Gadocha, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie),
8. Św. Szymon z Lipnicy (Walery Bubień, Muzeum Historyczne Miasta Krakowa),
9. Adam Chmielowski – św. Brat Albert (Konrad Meus, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie).

Patronat honorowy nad działaniami edukacyjnymi dla młodzieży objęli: prezydent Krakowa Jacek Majchrowski, marszałek województwa małopolskiego Jacek Krupa oraz małopolska kurator oświaty Barbara Nowak. W ramach promowania wśród młodzieży konkursu „Czy znasz Kraków” oraz działalności Towarzystwa odbyło się 14 wykładów w krakowskich liceach.

W ramach działalności **Komisji Odczytowej** w okresie sprawozdawczym odbyły się 32 otwarte odczyty, które cieszyły się dużym zainteresowaniem Krakowian. Wtorkowa akcja odczytowa trwa od początku października do końca maja, jednak wyjątkowo w czerwcu odbył się odczyt profesora Jacka Majchrowskiego związany z obchodami stulecia odzyskania niepodległości.

Komisja Wydawnicza na podstawie recenzji zakwalifikowała do druku publikacje w seriach wydawanych przez Towarzystwo (poza artykułami do „Rocznika Krakowskiego”, które akceptuje Komitet Redakcyjny).

Rzecznik prasowy w mediach lokalnych i regionalnych prezentował stanowisko Towarzystwa w sprawach ważnych dla Krakowa i mieszkańców. Na antenie Radia Kraków uczestniczył jako współautor w cotygodniowych rozmowach z red. Katarzyną Pelc, w cyklu „Kraków dla początkujących i zaawansowanych”. Po emisji są one zamieszczane na stronie Radia Kraków w postaci podcastów, opatrzonej historyczną fotografią lub stosowną ikonografią z epoki; audycje te mają także liczne grono

odbiorców i komentatorów na stronie Facebook Radia Kraków. Ponadto rzecznik udzielał informacji przedstawicielom mediów lokalnych i regionalnych odnośnie do literatury przedmiotu, kompetencji krakowianistów i historyków miasta (w tym i członków Wydziału Towarzystwa) oraz udzielał bieżących porad w sprawach spornych. W Archiwum Narodowym w Krakowie – pod marką Towarzystwa – kontynuował, w sesjach wiosennej i jesiennej, cykl spotkań wspartych patronatem „Gazety Wyborczej” w Krakowie, podczas których była prezentowana ikonografia z zasobu Archiwum, przedstawiająca wybrane zagadnienia krakowskie. Rzecznik uczestniczył także w przygotowaniu dodatku do „Gazety Wyborczej” w Krakowie poświęconego stuleciu odzyskania niepodległości. Dodatek ukazał się 7 XI 2018 i poprzedzał rocznicę. Zawierał obszerny wywiad z prezesem Towarzystwa prof. Jackiem Purchlą (przeprowadzony przez rzecznika przy współudziale red. Jerzego Lewińskiego), jak również bogato ilustrowany tekst rzecznika traktujący o etapach rozwoju Krakowa w stuleciu 1918–2018.

ODCZYT Y WYGŁOSZONE W RAMACH KOMISJI ODCZYTOWEJ (kwiecień 2018 – marzec 2019)

2018

3 IV	Iwona Kawalla-Lulewicz: Środki i formy reklamy w przedwojennym Krakowie
10 IV	Michał Baczkowski: Rok 1918 – upadek władzy zaborczej (wykład podczas Walnego Zgromadzenia)
17 IV	Andrzej Szoka: Konik kazimierski 1787
24 IV	Konrad Meus: Krakowskie „uwolnienie Prometeusza” – początki elektryfikacji Krakowa
8 V	Monika Hyla: Krakowski szlak Świętego Brata Alberta
15 V	Tomasz Graff: Święta Jadwiga i Kościół krakowski wobec schizmy zachodniej
22 V	Dobrosława Horzela: Zespół witraży z XIV wieku w kościele Mariackim
29 V	Mieczysław Rokosz: Pogrzeb i mogiła Kościuszki
19 VI	Jacek Majchrowski: Próby tworzenia Rządu Polskiego w 1918 roku
2 X	Jacek Purchla: Samorząd i niepodległość. Fenomen Krakowa roku 1918
9 X	Marcin Gadocha: Osiemnastowieczne „Theatrum mundi” w świetle krakowskiej gazety pisanej
16 X	Piotr Kapusta: Pierwsze lata sportu w Nowej Hucie

4. Wykład prof. Jacka Majchrowskiego „Próby tworzenia Rządu Polskiego w 1918 roku”, 19 VI 2018. Fot. Konrad Kołodziejczyk

- 23 X Aleksander Skotnicki: Pomnik Kopernika w Krakowie
 - 30 X Bogdan Gancarz: Najstarszy chór akademicki w Polsce. 140 lat działalności Krakowskiego Chóru Akademickiego przy Uniwersytecie Jagiellońskim (1878–2018)
 - 6 XI Marzena Florkowska: Sonderaktion Krakau – oczami żony i córki
 - 13 XI Krzysztof Jakubowski: Sytuacja w Krakowie w październiku i listopadzie 1918 roku
 - 20 XI Iwona Kawalla-Lulewicz: Sytuacja aprowizacyjna i społeczna w Krakowie w pierwszym roku niepodległości
 - 27 XI Bartosz Ogórek: Mieszkańcy Krakowa a Wielka Wojna
 - 4 XII Bogusław Krasnowolski: Sztuka wschodniego chrześcijaństwa w malarstwie krakowskim
 - 11 XII Jan Janczykowski: Piętnaście lat służby w ochronie zabytków
 - 18 XII Zbigniew Beiersdorf: Wesoła – dawna dzielnica Krakowa. Dzieje, szanse i zagrożenia
- 2019**
- 8 I Joanna Kołodziej: Współczesne zmiany obrazu miasta na przykładzie historycznych panoram Krakowa
 - 15 I Ewa Danowska: Wspomnienia gen. Emanuela Hohenauera de Charlenz z okresu I wojny światowej
 - 22 I Wiktor Węglewicz: Jeńcy i internowani ukraińscy w obozie w Dąbiu (1918–1921)
 - 29 I Tomasz Graff: Uniwersytet Krakowski w dobie konfliktu z jezuitami w 1. połowie XVII wieku
 - 5 II Kamila Follprecht: Numeracja domów w Krakowie, czyli jak rozwiązać zagadkę
 - 12 II Konrad Myślik: Nieznane dokumenty z początku XX wieku – prezentacja „Planu Sieci Tramwajowej dla W[ielkiego] Krakowa z uwzględnieniem przyszłego rozwoju miasta. SZKIC!” z zasobów Archiwum Narodowego w Krakowie
 - 19 II Wojciech Paduchowski: Obrona krzyża i pacyfikacja Nowej Huty w kwietniu 1960 roku
 - 26 II Anna Grochowska: Koło Młodych – pierwsza krakowska szkoła pisarzy
 - 5 III Radosław Budzyński: Baron Gustaw Mantuffel (1832–1916) w Krakowie
 - 12 III Krzysztof Jakubowski: Pomniki Krakowa – w konwencji dzieła, w konwencji kiczu – historia najkrótsza
 - 19 III Marcin Gadocha: Drogi awansu rzemieślników w nowożytnym Krakowie
 - 26 III Leszek Hońdo: Kultura krakowskich Żydów w 2. połowie XVI wieku na przykładzie cmentarza reMO